

Letniška lista: —
 Celo leto . . . K 10—
 Pol leta 5—
 Tretji leta 2.50
 Mesечно 1—
Letniška Avstrije: —
 Celo leto 15—
Letniške številke
 10 vinarjev. —

STRAZA

Letniška lista
 na račun po 12 let
 od dneva prvega ali
 drugega letnega izpisa
 — papir —
 „Straza“ izhaja v petih
 delih in petek papirja
 —
 Vse plačila se ne vračajo

Uredništvo in upravljanje: Maribor
 Prešernova ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 9—12 ure dopoldne

Večerno poročilo.

Dunaj, 20. maja.

Ob Soči so se danes vršili za Sveto goro srđiti boji. Naše čete so zmagovito obdržale v svoji lasti svoje postojanke.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 20. maja.

Italijansko bojišče.

Deseta soška bitka se nadaljuje. Italijanska infanterija je bila včeraj do popoldanskih ur dokaj nedelavna. Tem srđitejši je bil — in sicer v prostoru med Tolminom in Gorico — artilerijski boj. Na severnem krilu tega odseka je prisilil osredotočen ogenj naših topov sovražnika, ki se je pri Avčah oprijel levega brega reke, da se je moral umakniti nazaj čez Sočo. Po 3. uri popoldne je pri Vodicah sovražna infanterija znova pričela z izvanredno silo napadati. Prišlo je do ljutih bojov, iz katerih so končno po večurnih borbah moža proti možu izšle naše čete kot zmagovaleci. Sovražnik je v protinapadu bil pod velikimi izgubami vržen z višin.

Na enak način se je izjalovil italijanski sunek vzhodno od Gorice na obeh straneh Rožne doline.

Na Kraški planoti je naša naskakovalna četa v sovražnih okopih vjela 3 častnike in 30 mož.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 20. maja.

Francosko bojišče.

Armada prestolonaslednika Ruperta: Pri Arrasu je postalo vojno delovanje zopet večje. Na obeh straneh mesteca Monchy so zvečer napadli Angleži po kratki hudi artilerijski pripravi z močnimi silami. Bili so popolnoma odbiti. Ponoči je bilo artilerijsko delovanje med krajema Acheville in Queant izvanredno živahno. Ob jutranjem svitu je bil na tej črti zelo močen bobneči ogenj, kateremu so južno od Scarpe sledili angleški napadi.

Armada nemškega prestolonaslednika: Dočim ob reki Aisne glede silovitosti ognja ni bilo nobene bistvene spremembe, postaja v zahodni Champagni artilerijski boj vedno večji. Postojanko, katero smo pri Brayu zavzeli dne 18. maja, smo kljub hudemu francoskemu napadu obdržali trdno v oblasti.

Vzhodno bojišče.

Nobenih posebnih dogodkov.

Macedonsko bojišče.

Več sovražnih napadov na višinsko postojanko Kravica, vzhodno od Črne, je bilo odbitih, pri čemur je sovražnik imel težke izgube.

Izjava nove ruske vlade.

Nova ruska vlada je dne 19. maja izdala oklic, v katerem pravi, da hoče delovati pod geslom: svoboda, enakost in bratstvo. Vlada si je začrtala sledeča vodilna načela: 1. Vlada je proti vsakemu posebnemu miru, a je za splošni mir brez aneksij in vojnih odškodnin, na podlagi pravice vseh narodov. 2. Ojačiti hoče vojno moč Rusije v ta namen, da Nemčija na zahodu ne bo mogla uničiti zavezniških armad. 3. Odpraviti hoče gospodarske nedostatke in zacetiti gospodarske rane. 4. Ustvariti odredbe za varstvo delavcev. 5. Ustavodajna skupščina bo določala o razdelitvi zemljišč med delavce. 6. Vlada bo uredila finančne zadeve. 7. V rusko samoupravo bo uvedla demokratična načela. 8. Sklicala bo čimprej ustavodajno skupščino v Petrograd.

Nicaragua ukinila zveze z Nemčijo.

Iz Vašingtona se dne 19. maja poroča: Srednjeameriška ljudovlada Nicaragua je ukinila diplomatske zveze z Nemčijo.

Slovenske šole in vojno posojilo

Maribor, 19. maja.

Statistika ni najmočnejša stran naše državne uprave. Letos komaj še bodo, vsaj na Štajerskem, začeli pravilno sestavljati statistiko naše kmetijske produkcije. V to svrho se je pred kratkim vršil poučni shod v Grottenhofu. Seveda ako se bo produkcijska statistika samo na Štajerskem sestavljala pravilno, je lahko to Štajerski razmerno z drugimi deželami na veliko škodo. Tudi statistike o vojnih posojilih nam manjka, čeprav bi se prav lahko in z majhnim trudom dala sestaviti in čeprav bi bila veliko agitacijsko sredstvo. Državna uprava tega ni storila, pač pa smo dobili v roke statistiko, ki jo je izdala anglo-avstrijska banka glede podpisovanja štajerskih šol za peto vojno posojilo. Privaten zavod nam nudi statistiko svojega in svojih sotrudnikov dela. V tem seznamu za peto vojno posojilo podpisanih svot nas pa samoumevno zanima najbolj Slovenski Štajer in po tem odnos z drugimi deli štajerske dežele.

Za peto vojno posojilo so podpisali:

Šolski okraj:	K
Slov. Bistrica	339.500
Brežice	117.700
Celje okolica	49.950
Gornjigrad	10.600
Konjice	72.600
Kozje	89.900
Laško	169.400
Št. Lenart	394.250
Ljutomer	183.850
Maribor okolica	1.289.650
Ormož	91.300
Ptuj okolica	399.000
Gornja Radgona	48.800
Rogatec	96.000
Sevnica	18.000
Slovenjgradec	32.100
Šmarje	21.700
Šoštanj	64.000
Vransko	114.700

Ako seštejemo vsa po slovenskih šolah podpisana vojna posojila, dobimo velikansko svoto 3.593.800 K. Tukaj pa niso vštete srednje, meščanske in ljudske šole po mestih, na katerih so tudi slovenski otroci, oziroma starši podpisovali vojno posojilo.

Vsega skupaj so šole na Štajerskem podpisale 11% milijonov K, Slovenski Štajer brez avtonomnih mest 3% milijona K. To je sijajen dokaz patriotičnega mišljenja učiteljev-nabirateljev, čeprav so jih satanski denuncianti začetkom vojske mnogo po nedolžnem spravili v preiskovalne zapore, a obenem tudi sijajen dokaz patriotičnega mišljenja naše šolske mladine in njih staršev.

Zanimivo je tudi to: Mesto Celje je podpisalo 10.950 K, Celje okolica 49.950; mesto Ptuj 126.300 K, Ptuj okolica 399.000 K; mesto Maribor 29.600 K, in Maribor okolica 1.289.650 K.

Cesar na soški fronti.

Dne 17. maja zjutraj se je podal naš mladi vladar v drugič na soško fronto pozdravit svoje v junškem boju vstrajajoče bojovnike za domovino ob soški fronti. Z določenega prostora si je cesar ogledal potek 10. bitke ob Soči, v trenotku, ko je zahrbtni sovražnik najhujše obstreljeval Sv. Goro, goro Sv. Gabrijela, goro Kuk in okolico. Cesar je bil tukaj priča, kako je naša izborna artilerija pošiljala smrt in pogin v naskakujoče italijanske čete, kako so naši junaki odbijali vse sovražne navale. Od vseh strani je prihajalo vojaštvo in nevojaško prebivalstvo pozdravljat svojega ljubljenega vladarja. Vse ceste, koder se je vladar vozil, so bile posute s cveticami in cesarjev avtomobil so ozaljšali s planinskimi rožami. Vojaštvo in ljudstvo se je gnetlo okrog svojega vladarja in ga burno pozdravljalo. Vse je stalo okrog

njega, kakor otroci okrog svojega ljubega očeta. In ljudomili vladar je venomer prijazno odzdravljaj. Za vsakega je imel prijazno besedo. Popoldne se je cesar odpeljal v stan armadnega poveljnika, odkoder se je še isti večer vrnil na Dunaj.

Bodoči vladar Poljske.

Kakor poročajo iz Lublina, je poljski državni svet dne 1. maja sprejel izjavo o imenovanju vladarja Poljske, ki bi naj, ako le mogoče, bil izbran iz kake katoliške vladarske hiše in ki bi bil dobro vešč poljskega jezika. Po poročilu lista „Gazeta Polska“ se vršijo o tem že sedaj med poljskim državnim svetom, vojaškimi oblastmi in raznimi političnimi strankami živahne razprave.

„Dziennik Narodowy“ poroča, da je nemška cenzura dne 9. maja častnikom dovolila razpravljati o kandidaturi avstrijskega nadvojvode Karla Štefana za poljskega kralja in je istočasno tudi dovolila prosti promet varšavskih političnih listov z Litavsko.

Nadvojvoda Karl Štefan.

Nadvojvoda Karl Štefan, ki živi največ v Saybušu v Galiciji, je 57 let star in je brat nadvojvode Friderika, Evgena in španske kraljice-matere. Karl Štefan je admiral naše mornarice in je častni varuh našega vojnega skrbstva. Nadvojvoda, ki je poročen z nadvojvodinjo Marijo Terezijo, sestro nadvojvode Leopolda Salvatorja, ima šest otrok. Njegova starejša hči, nadvojvodinja Eleonora, je leta 1913 poročila linijskega kapitana pl. Kloss; druga hčerka, nadvojvodinja Renata, pa je soproga poljskega princa Jeronima Radziwil, dočim je tretja hčerka, nadvojvodinja Mehtilda, poročena s princem Olgerdom Czartoryski. Nadvojvoda Karl Štefan ima potemtakem ožje zveze z visokim poljskim plemstvom. Njegovi trije sinovi služijo v armadi.

Drugi kandidati.

„Dziennik Narodowy“ poroča iz Varšave, da je razen nadvojvode Karla Štefana še mnogo kandidatov za poljsko vladarstvo in sicer: neki bavarski in neki saški princ, potem zet nadvojvode Karla Štefana knez Czartoryski, predsednik varšavskega občinskega sveta knez Zdislav Lubomirsky, predsednik poljskega šolskega sveta knez Sapiha in grof Julij Tarnowsky.

Kazenska razprava proti dr. Adlerju.

Pred dunajskim izjemnim kazenskim sodiščem se je pričela dne 18. maja, kazenska razprava proti morilcu bivšega avstrijskega ministrskega predsednika grofa Stürgkha, dr. Fricu Adler, sinu znanega voditelja avstrijske socialne demokracije dr. Viktorja Adler.

Kakor smo že svojčas poročali, je oddal dr. F. Adler dne 21. oktobra 1916 v hotelu Meisel na Dunaju, kjer je grof Stürgkh navadno obedoval, iz samokresa štiri strele na grofa Stürgkha in ga pri priči usmrtil.

Ob vstopu v kazensko razpravno dvorano je dr. Fric Adler smehljalje pozdravil svojega navzočega očeta, navzočo ženo in svoje znanee. Po prečitaniu obtožnice je prečital predsednik kazenskega sodišča izjavo medicinske fakultete dunajskega vseučilišča, glede duševnega stanja obtoženčevega, ki pravi, da je obtoženec v popolni meri odgovoren za svoje kaznjivo dejanje.

Koj v pričetku obravnave je predlagal obtoženec zagovornik dr. Harpner, ki je bil kot zagovornik Adlerjev od sodišča uradno imenovan, ker je obtoženec odklonil zagovornika, da izjemno sodišče nima pravice soditi obtoženca, marveč da bi imelo tozadevno pravico izključno samo porotno sodišče, porotna sodišča so pa v Avstriji za časa vojske odpravljena. Sodni dvor je odklonil zagovornikov predlog, nakar se je pričelo zaslišanje obtoženčevega.

Ko je predsednik vprašal obtoženca, je-li priznava, da je zakrilil zločin zavratnega umora, je rekel dr. Fric Adler: Priznavam se krivega v točki

meri, kakor vsak častnik, ki v vojski koga ustrelji, ali pa da povelje za streljati. Nič več in nič manj se ne čutim krivega. Ko je nato rekel predsednik sodišča, da ima dr. Adler pravico se obsirno izjaviti o njegovem dejanju, je obtoženec izvajal:

Pred vsem se zavarujem pred bajko, češ, da sem storil dejanje iz nerazsodnosti, da nisem sposoben za odgovornost. Popolnoma se zavedam svojega dejanja. Že pred atentatom sem si bil popolnoma na jasnem, da se bo pisalo po časopisju, češ, storil sem dejanje iz nerazsodnosti in da nisem sposoben za odgovornost, da tak čim more storiti le kak blazen človek in da je vse ljudstvo bilo zadovoljno z režimom grofa Stürgkha. Popolnoma sem si na jasnem, da boj, katerega bom moral biti danes s svojim zagovornikom, ki bo skušal dokazati, da nisem pri zdravi pameti, ne bo danes končan. Povdarjam, da ne prevzamem nobene odgovornosti za to, kar bo zagovornik danes tukaj zatrjeval, kajti uradna dolžnost velja zagovorniku, da mora skrbeti za moje življenje, moja dolžnost pa je, da označim svoje prepričanje, ki je važnejše, kakor kako človeško življenje v tej vojski. Povdarjam še enkrat, da sem storil svoje dejanje pri popolnoma zdravi pameti in sem vse dobro premislil in sicer skozi poldrugo leto. Stori sem dejanje popolnoma se zavedajoč, da je s tem sklenjeno in dokončano moje življenje. Ko sem bil oktobra lanskega leta spravljen v ječo, sem bil prepričan da je živ ne bom več zapustil. Prepričan sem, da sodni dvor ne bo in tudi ne bo mogoč in smel izreči kake druge obsodbe, kakor smrtno obsodbo. Ne bom spregovoril nobene besede, s katero bi skušal sodni dvor odvrtači od izreka smrtno obsodbe. Ako bi bil pred kakim drugim sodiščem, pred porotnim sodiščem, bi bilo mogoče, da bi se glasila razsodba drugače. Kar smejeti sem se moral, ko se mi je prečital v obtožnici sledeči stavek: „V vsaki urejeni državi se mora kar najostreje obsojati umor kot politično bojno sredstvo.“ S cesarsko naredbo dne 25. julija 1914 so bila odpravljena v Avstriji porotna sodišča in poslovati so pričela izjemna sodišča. To je očitno in javno kršenje ustave. Ustava je v Avstriji košček papirja brez vsake vrednosti. Vsi politični zločini spadajo pred porotna sodišča, odprava porotnih sodišč je torej nasilna izprememba državne vlade. Hotel sem dogodke v Avstriji spraviti v javnost celega sveta. Že od pričetka vojske sem vselej povdarjal, da je postala avstrijska justica vojna mašina zaledja. Bil sem ves čas svojega življenja revolucionar in sem smatral revolucijo za nekaj resnega. Že kot 14leten deček sem se udeleževal iger revolucij in bojov za barikadami.“

S tem je bil obtoženec zagovor, ki je trajal 6 ur. in njegovo zaslišanje končano.

Po končanem Adlerjevem zagovoru se je pričelo zaslišanje prič, ki ni nudilo nobenih senzacionalnih odkritij ali novosti, nakar se je prečitala obsirna izjava medicinske fakultete dunajskega vseučilišča o duševnem stanju dr. Adlerja. V tej izjavi se ugotavlja, da se v Adlerjevi rodbini pojavlja dušna zmedenost in sicer že v petih rodovih, da pa obtoženec ni duševno zmeden in torej odgovoren za svoj čin. Nato je govoril Adlerjev zagovornik dr. Harpner, za njim je še enkrat govoril dr. Adler.

Dvoje je, kar je dr. Adlerja po njegovi lastni izpovedi najbolj razburilo in dalo povod, da je sklenil umoriti grofa Stürgkha: Ker je ob izbruhu svetovne vojske popolnoma odpovedala mednarodna socialna demokracija in ni mogla preprečiti izbruha svetovne vojske, in absolutistični režim grofa Stürgkha.

Po dvadnevni razpravi je izjemno kazensko sodišče v soboto proti 9. uri zvečer razglasilo razsod-

bo: Obtoženca dr. Frca Adler se zaradi umora obsodi na smrt na vislicah.

Predno je dr. Adler zapustil sodno dvorano, je zaklical: „Živela mednarodna revolucionarna socialna demokracija!“

Italijansko bojišče.

Deseta bitka ob Soči se nadaljuje z nezmanjšano srditostjo. Odsek od Gorice do Tolmina je bil te dni zopet prizorišče najkrvavejših bojov. Lahi bi na vsak način radi pri Plavah predrli našo črto in prodirali dalje proti Idriji. Njihove nakane se razbijajo ob naših hrabrih braniteljih. V soboto, dne 19. maja, so naši vrli vojaki pri Avčah Italijane vrgli nazaj čez Sočo. Novejša poročila pravijo, da se vrši za Sv. goro pri Gorici zelo silen boj. Splošno so naši vrli Borojeviči junaki vse italijanske navale krepko odbili in trdno držijo naše postojanke. Na Koroškem in Tirolskem artilerijski ogenj.

Vojskovodja Borojevič o soški bitki.

Vojskovodja Borojevič se je dne 18. maja o sedanjih soški bitki sledeče izjavil: Bitka je v polnem teku. S sedanjimi vspehi sem popolnoma zadovoljen. Kaj prinese bodočnost, ne more nihče vedeti, vendar imam zaupanje, da se nam bo tudi tokrat posrečilo, prekrizati italijanske načrte.

Višina Kuk padla.

Dne 17. maja so Lahi naperili na črto Solkan-Plave svoje najhujše napade. Čez Sočo so drvele vedno sveže laške čete. Dasiravno je morilni ogenj naših topov, min in strojnih pušk ugasnil življenje tisočim in tisočim napadalcev, ki so v divjem kriku in viku prodirali proti našim postojankam, vendar se je Lahom posrečilo, da so zavzeli 611 m visoko goro Kuk južnovzhodno od Plav in so se ustalili v tamošnjih razstreljenih jarkih. Cela dva dni in tri noči se je vršil obupen boj za to postojanko. Lah so žrtvovali več tisoč svojih najboljših vojakov za posest te gore. Na prostoru med Zagoro in Plavami ležijo ogromni kupi laških mrličev. Gora je kupljena za strašno visoko ceno. Naši so se zakopali nekaj sto metrov tostran gore in zabranjujejo nadaljno sovražno prodiranje proti vzhodu.

Kri teče v potokih . . .

Borba za goro Kuk je bila tako strašna in krvava, kakor je menda ne pomni zgodovina. Laški vojaki pripovedujejo, da so potoki onstran gore Kuk bili napolnjeni z laškimi mrličmi, a v potokih ni tekla voda, ampak kri laških žrtev.

Angleška artilerija ob Soči.

Iz Londona se uradno poroča, da sodeluje ob Soči tudi težka angleška artilerija in Italijanom pri njih ofenzivi dobro služi.

1500 naših topov na 18 km dolgi fronti.

Na kraški fronti si Lahi ne upajo napadati, ker

je baje na 18 km dolgi fronti postavljenih 1500 avstrijskih topov, ki bruhaajo ogenj na sovražne postojanke.

Proti trikratni premoči.

Pomorski boj v južni Adriji v noči od 14. na 15. maja je bil eden najhujših pomorskih bitk sedanjega časa. Naše vojne brodogradnje je na povratku iz južne Adrije srečalo trikrat močnejše sovražno vojno brodogradnje. Boj je bil zelo srdit in se je raztegnil celo do albanskega obrežja, tako da so celo naše baterije v Draču lahko posegle v boj. Naše brodogradnje je izšlo kot zmagovalec iz boja. Cele naše izgube znašajo le 15 mož; med mrtvimi je tudi korvetni kapitan Rob. Szbaritz.

Cesarjeva zahvala naši mornarici.

Cesar se je brzojavno zahvalil admiralu Njegovanu za zadnji junaški čin naše vojne mornarice in mu je podelil red železne krone I. vrste z vojnim okraskom in meči. Cesarjeva brzojavka končuje: „Iz srca se zahvaljujem hrabrim mornarjem in prosim za vse božjega blagoslova.“

Rusko bojišče.

Na ruskem bojišču se je v posameznih odsekih dne 19. maja pričel živahen ruski artilerijski ogenj. Naši topovi so krepko odgovarjali. Četverosporazum, posebno Italijani, se hudujejo nad Rusi, ker ruska armada ne prične z ofenzivo, da bi tako pritegnila na vzhod več avstrijskega vojaštva z laške fronte. — Na ruskem bojišču nič posebnega.

Francosko bojišče.

Na francoskem bojišču so pri Arrasu vsplamteli novi boji. Angleži napadajo z veliko silo nemške postojanke pri kraju Monchy.

Severna Francija prenapolnjena z ranjenci.

Nizozemska poročila pravijo, da so imele angleško-francoske armade na francoskem bojišču v letošnji pomladanski ofenzivi tako ogromno število ranjencev, da je vsa severna Francija kakor velikanska vojaška bolnišnica. Vsa mesta, vsi trgi in vse naselbine severne Francije so prenapolnjene z ranjenci.

2,772.000 ton potopljenih.

Od začetka poostrenega podmorskega boja do sedaj so P-čolni, kakor se uradno poroča iz Dunaja, potopili skupno 2,772.000 ton sovražnih in nepristranskih ladij, od teh 1,707.000 ton angleških ladij.

Macedonsko bojišče.

Na macedonski fronti so boji sedaj nekoliko pomenjali.

LISTEK.

Pohabljeni.

F. Bevk.

Povsod sem jih srečaval v velikih množinah, ob cestah in stezah, na božjih potih, sejnih, glavnih v hodih v mesta, ki so stali ob straneh, molili mimo idočim nasproti svoje pohabljenosti ude ter s skremženo žalostnim obrazom prosili milodarov, jokali, molili, tožili, da me je vedno nehoti spreletelo neugodno čustvo, kot bi čul škripanje pile . . .

Najbolj mi je bil simpatičen majhen možiček, ki je sedel pred svojo lajno, na kateri je stala skledica, in s sklenjenima rokama na nekaj mislil. Kadar sem šel mimo, sem vrgel par krajcarjev v tisto skledico, da je zazvenelo. Možiček se je dvignil v hipu, prijel za ročaj vintne in zavrtel:

„Ime e el sem očiiii,
so me oslepiiii,
ime e e el sem ljudi iii,
so me zapusti iii . . .“

Lajna se je glasila še dolgo za menoj. — Ko ma je vrgel kdo drugi milodar, se je oglasila iznova s tisto tožečo pesmijo.

Nekdo je sedel na tleh v prahu z zvitiimi nogami in molil z brezobnimi čeljustmi čudno spačenege obraza; jagode rožnega venca so s čudovito naglico polzele med prsti in vsakemu je pomolil svoj

klobuk. Kadar mu je kdo zagnal milodar, se je zahvalil s tem, da je začel moliti s hreščečim glasom, a kmalu zopet utihnil v polšepetanje.

Pred menoj je stal naenkrat upognjen človek, napolobrit, idiotsko se smehljajočega obraza, ki me je hotel z v stran nagnjeno glavo nekaj poprositi, pa se je samo smehljaj v sivih očeh in v vseh svojih potezah, celo v kretnjah njegovega telesa je bil tisti smeh, v raztrganih čevljih . . . Ko je sprejel dar, ga je pogledal in se čudno priklonil, smejal se je glasno in šel proč, neprestano ogledujoč dar — v v pritajenem hihitu se mu je treslo telo . . .

Tisti mož brez desne roke, z redko rujavo brado, svetinjo na prsih, debel, rdeč, zdrav, je bil ogaben Spremljal je človeka, kot bi bil njegov prijatelj in niiti odkril se ni, samo mohl je levo in našteval svoja dejanja, ki so presegala vsako človeško moč. Dar je del vedno v levi žep telovnika in dolgo zrl z zaničujočim pogledom za darovalcem.

Cel rod pohablencev, raztresenih preko zemlje kot židje . . . Vsi z razgaljenimi udi, kot bi hoteli, ne vzbuditi usmiljenje, ampak nekaj očitati vsem moidočim, vzbuditi do nečesa štud, tožiti jih. Nekateri ljudje so hiteli mimo s pogledom naprej, z mislijo po opravkih in se niso zmenili zanje. Drugi so postajali kremžili obraz iz usmiljenja in studa, izmotali počasi denar in ga dali, vsem tem, dobrim in slabim, molčečim, pojočim, blebetajočim molitve, govorečim izmišljene reči. Noseče matere so vztropetale kot v neki bojazni in pogledale v drugo stran . . .

Nekoč je tudi mene spreletela groza. Na tleh je ležala kepa mesa in kosti, zavita v rdečo kožo in rujavo obleko. Prvi trenutek se ni dalo spoznati, če

je to človek. Nog ni bilo videti. Iz tiste kepe je mohl nekaj, ki je bilo sicer podobno roki po svoji dolgoti, a samo z dvema čudnima izrastkoma, kot dva prsta, med katerima je držal klobuk. Sicer se je pa zdel kot brez okostja. Na tistem golem mestu, kjer imamo mi glavo, je čepelo nekaj strašnega. Eno oko je gledalo v svet in se čudno premikalo, a tam, koder bi imelo biti drugo, je bila rdeča raztegnjena jamica. In še neka druga grozna rdeča jama je bila na tisti kepi, v kateri se je premikal kos mesa, ki naj bi bil jezik, in en sam zob je sedel na nekem mestu, ki ni bilo podobno čeljustim niti zdaleč ne. Razločil sem tudi eno uho, lase v posameznih kosmičih, nosa, lic, brade, čela, vsega tega nisem mogel spoznati in najti. Tista velika rdeča odprtina s kosom mesa kot jezikom in zobom se je premikala, zgibala, ne zapirala, ne odpirala, ampak zgibala se je in je dajala nek čuden, grgrajoč glas . . .

Pred to kepo sta stali dve mali deklici in se stiskali druga k drugi, z uprtimi očmi v čudno bitje. Slednjic je ena izmed njiju pristopila in vrgla denar v klobuk. Sivo oko se je zganilo in pogledalo dar in potem deklici. Tista dva izrastka na udu, podobnemu roki, sta prijela denar in ga dela v neko malhico na obleki. Pogled je zopet splaval na deklici in rdeča odprtina se je razširila grozno in po očeh bi bil kdo spoznal, da je to najbrže smeh.

— Kdo ga je?

— Kdo ve? — je skomignila starejša deklica, ki pa ni bila videti brihtnejša. — Povožil ga je voz — je padel — ga je v fabriki, ali — Kdo ve?

— Tako strašno! Jaz bi raje umrla —

— Jaz tudi!

Turška bojišča.

Na turških bojiščih nobenih večjih, vojnih dogodkov.

Dogodki v Rusiji.

Rusija je dobila zopet novo ministrstvo. V njem sedijo sedaj tudi odlični zastopniki delavsko-vojaškega odbora. Sedanji preobrat kaže, da v Rusiji krogi, ki so za brezobzirno nadaljevanje vojske, nimajo več glavne besede. V novem koalicijskem ministrstvu so možje, ki so baje zelo naklonjeni miru. Izjava nove vlade pravi, da je nova Rusija proti vsakemu posebnemu miru, a za splošni mir brez aneksij in vojnih odškodnin.

Sporazum med začasno vlado in delavsko-vojaškim odborom.

Med začasno rusko vlado in delavsko-vojaškim odborom se je dosegel sporazum. 3 demokratični in 3 nacionalni socialisti stopijo v novo vlado.

Nova ruska vlada.

Vlada in demokratične stranke so se dogovorile o razdelitvi ministrskih mest sledeče: knez Lvov: ministrsko predsedstvo in notranje stvari, Tereščenko: zunanje zadeve, Konovalov: trgovina in industrija, Zgodev: državna kontrola, socialist Skobelov, podpredsednik delavskega in vojaškega sveta: delavsko ministrstvo, odvetnik Perevercev: pravosodje, socialist Černov: poljedelstvo, nacionalistični socialist Plehanov: prehrana, Kerenskij: vojna in mornarica, Singarev: finance, Cerelli: pošta in brzojav, Nekrasov: promet, Mamulov: pouk. Dalje so kandidirali profesorja Grima in kneza Sahovskoja, tajnika prve ruske dume, za ministra za delo ustavodajne zbornice in za ministra javne pomoči.

Bodoči ruski zunanji minister.

Iz Petrograda se poroča, da bo za Miljukovega naslednika imenovan 30letni politik Tereščenko, velik bogataš in je bil ob začetku vojske odločen pristaš vojne stranke.

Največji dogodek svetovne zgodovine.

Kakor smo že poročali, je priplul prvi oddelek severoameriške vojne mornarice v angleška pristanišča, da se udeleži boja proti Nemcem in nemškimi podmorskimi čolnom. Angleški mornariški tajnik Carson je pri slovesnem obedu, katerega so se udeležili tudi ameriški mornariški častniki in mornarji, povdarjal, da je prihod ameriškega vojnega brodovja — največji dogodek svetovne zgodovine. Ta dogodek jasno spriduje, da se hoče novi in stari svet boriti za civilizacijo in človečanstvo proti nemški sili.

Amerika bo torej s svojim močnim vojnim brodomjem in vojaštvom resno nastopila v boju proti Nemčiji.

Nov sovražnik Nemčije.

Srednjeameriška ljudovlada Honduras je prekinila diplomatske zveze z Nemčijo.

— Ženske ni nobene take — brez roke — noge — Kaj da ne?

— Saj res, nobene.

Pomolčali sta in ga gledali.

— Če ga je kdo našel — če je vedel — a?

— Kdo bi ga? Saj se ne sme, ne sme! — To bi bil najhujši človek, najhujši — da bi — ne, Anka, kaj govoriš!

— Ali ni tako hudobnih ljudi na svetu?

— Ni jih! To bi ne bili ljudje —

— Ne? — Ali je ta še človek?

— Pst!

Kepa se je ves ta čas nevoljno zgibala, čudna roka je mahala, kot bi hotela nekaj dopovedati, oko se je vrtele, rdeča odprtina s kosom jezika je delovala in grgrajoči glas se je čudno zaganjal. — Deklici sta se odmaknili.

— Kaj hoče? Ali ne pridejo taki ljudje na svet — morda —

— Ne! Glej, jaz se bojim!

Kepa se je celo premaknila, kot bi hotela s silo dobiti svojo prvotno postavo, govor, obraz. Grgiranje se je povečalo in na očesu in na rdeči odprtini, ki se je spajala še strašneje, je bil videti srd, ki ni mogel najti človeškega izraza, želja, ki se ni mogla razodeti, samo zgibalo se je, zgibalo, krčilo, stezalo v groznih sunkih.

Deklici sta se prijeli za roki in zbežali.

Da, to so taki ljudje, tak rod. Vsaka doba jih rodi svoje število teh neboljencev, da se trpinčijo v poroštvo kulture in to je pač vseeno, ali sede ob poteh, ali so v lepih, zanje zidanih palačah in ob dobri hrani in postrežbi.

Sivo oko se je zdaj obrnilo do mene — bežal bi bil tudi jaz, bežal neizmerno daleč, da bi ubežal vsemu — pred vsem pa grozi . . .

Politične vesti.

Hrvatsko-slovenski politiki pri cesarju. Danes, dne 21. t. m., popoldan ob pol 6. uri, bo cesar sprejel v avdienci načelnika Hrvatsko-slovenskega kluba dr. Korošca in klubove člani dr. Kreka, vit. Pogačnika, Spinčiča in dr. Šusteršiča.

Državni zbor. Za torek, dne 22. t. m., je poklical ministrski predsednik grof Clam-Martinic načelstvo Slovensko-hrvatskega kluba k sebi na razgovor. — V sredo se vrši seja klubovih zastopnikov zaradi spremembe državnozbornskega poslovnika. — V četrtek je oficialna seja klubovih načelnikov, pri kateri bo menda vlada razglasila svoj delovni program za bodočo državnozbornsko sesijo.

Program zasedanja državne zbornice. Iz parlamentarnih krogov poročajo, da je pripravila vlada za poletno zasedanje zbornice sledeče predloge: 1. Odobritev vseh po § 14 izdanih naredb. 2. Proračunski provizorij. 3. Volitve v delegacije. 4. Podaljšanje mandata. Vlada hoče tudi rešiti vprašanje novega zborničnega poslovnika. Tozadevno pa vladajo velike ovire, ker ni še jasno vprašanje zbornične večine. Taki po naročilu vlade kakor tudi vsled lastne inicijative strank izvirajoči reformni predlogi za spremembo zborničnega poslovnika imajo veliko nasprotnikov. Vsled tega, ni pričakovati pravočasne rešitve tega težkega vprašanja še tekom poletnega zasedanja.

Ukrajinci proti vladi in za preustroj države.

Ukrajinski parlamentarni klub je dne 15. t. m. sklenil sledečo resolucijo: Rezultati svetovne vojne bodo obsegali ne le vsepe ožja, temveč tudi principe človečnosti, politične svobode in samodoločbe narodov. Demokratični ukrajinski narod je bil vedno zvest tem idealom. Zato bo ukrajinska parlamentarna delegacija v bodočem zasedanju državnega zbora, ki ga radostno pozdravlja, delovala proti nadvladi posameznih avstrijskih narodov nad drugimi, ki je v nasprotju z državno mislijo in z duhom časa obnavljajoče se Evrope ter bo stremila za tem, da se avstrijska država preustroji v smislu samodoločbe in samouprave narodov in svrhu zagotovitve in razvoja habsburške monarhije in v blagor vseh narodov države. Vlada glede ukrajinskega naroda ni držala svoje obljube, da se bo dala voditi le od avstrijske državne misli in da bo vsem narodom pravična, temveč se je pristransko pogajala s Poljskim klubom o očepljenju Galicije ter je prevzela tozadevne obveznosti, ne da bi bila vprašala tudi Ukrajinski klub, ali mu sporočila, kaj je bilo sklenjeno. Ukrajinska parlamentarna delegacija bo za to v državnem zboru proti vladi odločno nastopila.

Poljske konference v Krakovu. Ob Binkoštih se vršijo v Krakovu važna poljska politična posvetovanja. Dne 26. maja zboruje parlamentarna komisija Poljskega kluba, dne 27. maja plenum Poljskega kluba, dne 28. maja pa se vrši skupno posvetovanje državnozbornskih in deželnozbornskih poslancev o poljskem vprašanju. Volitev novega predsednika „P. k.“ se vrši dne 30. maja dopoldne na Dunaju.

Poljsko vprašanje. „Berliner Tagblatt“ poroča, da se v nemškem glavnem stanu, kamor je odpotoval avstrijski zunanji minister grof Černin, vršijo posvetovanja tudi glede rešitve poljskega vprašanja z ozirom na oklice obeh cesarjev z dne 5. novembra 1916. Poljski državni svet v Varšavi je dne 1. maja storil primerne sklepe in jih predložil avstrijski in nemški vladi.

Ustanovitev ministrstva za socialno skrbstvo? V dunajskih političnih krogih se govori, da bo v bližnjem času ustanovljeno posebno ministrstvo za socialno skrbstvo. Novemu ministrstvu bodo pripadale vse zavarovalne zadeve, bolniške blagajne, skrb za invalide itd. Za ministra bo baje imenovan aktiven politik.

Hrvatski sabor nadaljuje svoje zasedanje dne 5. junija 1917.

Čehi za spremembo ustave. Iz Prage poročajo: Česky Svaz poda v prihodnjem zasedanju državnega zbora predlog za spremembo avstrijske ustave.

„Dalmatien sonderstellen?“ je naslov brošurice, ki je izšla v Leykamovi založbi v Gradcu. V njej se izreka poslanec Einspinner proti točki nemškega velikonočnega programa, ki zahteva odcepitev Dalmacije.

Tedenske novice.

Cesar pri hrvatskih domobrancih. Dne 4. t. m. je cesar na vzhodni fronti obiskal hrvatske domobranske polke. Zbrani so bili en bataljon zagrebškega domobranskega polka št. 25 in karlovškega št. 26, dalje deputacije vseh štirih hrvatskih domobranskih polkov 42. divizije. Cesar je ogovoril vsakega oficirja in se pogovarjal v hrvatskem jeziku tudi z raznimi vojaki. Pri vsaki priliki je s toplimi besedami pohvalil hrvatske domobrancelje. Zlasti je omenjal znano hrvatsko „vražjo divizijo.“ Stopivši pred nadporočnika 27. hrvatskega domobranskega polka Jurija Topolnik mu je cesar rekël: „Slišal sem mnogo o Vas. Vedno ste bili vrlji in hrabri. Imenujem Vas za stotnika.“ Imenovanje rezervnega nadporočnika za

stotnika na tako slovesen način, je pač redkost. — Stotnik Topolnik je bil svojčas srečnejšolski profesor in je sedaj v civilnem poklicu bančni ravnatelj v D. Tuzli.

Zahvala koroških Slovencev. Predsedstvo S. K. Z. je dobilo te dni izjavo: Celovec, dne 13. maja 1917. Slovenski Kmetijski Zvezi v Mariboru. Gorki izraz simpatije do koroških Slovencev na posvetovanju S. K. Z. dne 9. t. m. v Mariboru je vzbudil v srcih koroških Slovencev čustva radosti in novih upov v lepšo bodočnost zibeli slovenstva; saj vemo, da so bese štajerskih narodnjakov kakor vedno, iskrene in resno mišljene. Milim štajerskim rojakom se za ta pomembni izraz solidarnosti in obljube dejanske podpore,

. iskreno zahvaljujemo in jih zagotavljamo hvaležnosti koroških Slovencev. — Katoliško politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem.

Odziv Slovencev na nemške zahteve glede šolskega v Primorju. Kakor vse naše časopisje, je tudi puljski „Hrvatski list“ s primerno odločnostjo zavrnil pretirane, po ničemur opravičene, a naravnost nezastisljane zahteve nemških volksratov spričo dejstva, da o kakih pravicah domačega slovenskega prebivalstva niti ne govore. V odziv na članek v pujskem listu je pisal uredništvu „Hrvatskega lista“ neki Slovenec: Čestitam vam na lepem, energičnem članku od dne 9. t. m. pod naslovom: „Nemške šolske zahteve na Jadranu.“ Bodite uverjeni, da ste govorili iz toliko tisoč sre nas bratov Slovencev. O, mi čutimo z vami, dragi bratje, in ne bo je sile, ki bi nam zadržala skupno delo potem, ko nastopijo mirni časi! in geslo nam bodi: Delo in zopet delo! V delu je rešitev. Varujmo, čuvajmo to sveto svojo rodno grudo! Spoštujmo in ljubimo svojo milo govorico! Ako bode vsak poidec na svojem mestu, ne podavi nas sovražnik! Kaj vse še bi človek-trpin napisal! No, zora puca, bit' če dana! Brat Slovenec.“

Italijani proti Slovincem. Na tržaškem mestnem magistratu ni vojska nič izpremenila in brez skrbi, da bi se komu kaj zgodilo, se ravna s Slovani prav tako kakor v prejšnjih časih. Vodja mestnega magistrata je od vlade imenovana oseba, torej odvisen od c. kr. tržaškega namestnika Friesa-Skena. Na obnem zboru političnega društva „Edinost“ v Trstu je dr. Vilfan o tem govoril: „V dokaz, kakšne razmere so vladale doslej na tržaškem mestnem magistratu, bodi naslednji preznačilni dogodek: Kmalu po napovedi laške vojne sem se obrnil na mestni magistrat, da mi izda domovnico. Prosil sem slovenski in sicer, da mi izdajo domovnico tudi v slovenskem jeziku. Poslali so mi italijansko. Pritožil sem se na cesarskega komisarja, dvornega svetnika pl. Krekiča. Na slovensko pritožbo sem prejel od cesarskega komisarja nemško rešitev, da je uradni jezik tržaške občine — italijanski! Pritožil sem se še nato na cesarsko namestništvo, kjer so mi obljubili rešitev še tekom tistega meseca, a sedaj, po dveh letih, še vedno nimam rešitve. Take so pač razmere v Trstu.“

Solnograška katoliška univerza. Kakor še bo marsikateremu v spominu, je se tudi med Slovenci veliko pobiralo za katoliško vseučilišče v Solnogradu. Ker pa so sedaj sklenili solnograški katoliški nabiralci kompromis s svobodomiselnimi elementi, je očitno misel katoliške univerze v prvotni obliki pokopana. Baje se bo na vsaki fakulteti smelo imenovati po 5 profesorjev samo, ako dobijo nadškofovski plačet. Pri sedanji organizaciji visokošolskega učnega obrata je kajpada to število malenkostno in se reče lahko, da so katoličani nabrali denar, a svobodomiselnici bodo poveljevali. Seyeda lahko vsak naučni minister odvzame nadškofu sedaj dovoljene predprave. Kaj bo sedaj s slovenskim denarjem, se pa iz Solnograda ne poroča. S tem je zopet odlična katoliška stvar, na katero so stavili avstrijski katoličani mnogo lepih upov, od vladnih katoličanov pokopana, na veliko veselje naših nasprotnikov.

Novi generalobersti. Cesar je imenoval za generaloberste sledeče generale: Adolfa barona Rhenem pl. Barenfeld, Karla grofa Huyn in Karla Križeka. V vjetništvu se nahajajočemu generalu Hermanu Kusmanek je mesto pridržano.

Novi admirali. Cesar je imenoval za admirala vojne mornarice podadmirala Pavla Fiedler, za podadmirala kontre-admirala Napoleona L. pl. Wawel in Karla Seidensacher, za kontre-admirale pa linijske kapitane Maksimilijana Daublebsky, Edmund Graßberger in Alfreda Cicoli.

Padel junaške smrti na soški fronti je praporščak Jožef Vošinek, bivši dijak mariborske gimnazije, doma iz Slov. Bistrice. Zadel ga je zračni torped v glavo. Bil je takoj mrtev. Padli junak je bil odlikovan s srebrno hrabrostno kolajno. Obče priljubljeni junak je bil pokopan na vojaškem pokopališču v posameznem grobišču v Berjah na Goriškem. Slava padlemu junaku!

Odlikovana učiteljica. Peter Jankovič, nadučitelj v Šmartnu na Pohorju, sedaj kot poročnik v vojaški službi, je bil v drugič odlikovan s Signum laudis, in učitelj v Lehnu Viktor Bregant, sedaj poročnik v vojaški službi, je bil odlikovan z bronasto in s srebrno hrabrostno kolajno I. razreda.

Franc Lorbek †. Dne 13. maja je umrl v celjski bolnišnici č. g. Franc Lorbek, kaplan v Slivnici pri Celju. Rojen je bil dne 3. oktobra 1871 pri Mariji Snežni in v duhovnika posvečen dne 19. julija 1896. Kot kaplan je služboval pri Mali Nedelji, na Pilštanj, na Dolu in v Slivnici pri Celju. Njegov pogreb se je vršil dne 15. maja. Svetila mu večna luč!

Z zahvalnim priznanjem za zasluge za podpisovanje vojnih posojil so bili odlikovani sledeči: Iv. Bajec, nadučitelj pri Sv. Vidu; Amalija Bakšič, poštarica na Ponikvi; Ivan Čeh, šolski vodja pri Sv. Marjeti; Josip Čeh, nadučitelj pri Sv. Jerneju pri Ločah; Emilija Drlik, poštarica v Gomilici; Ferdo Feller, poštar v Zavrču; Simon Gajšek, nadučitelj v Dobovi; Marija Goričar, poštarica v Mozirju; Avgusta Gril, poštarica v Imenovem; Filip Hauptman, nadučitelj v Svečini; Josip Horvat, poštar v St. Andražu v Leskovcu; Viljem Hribar, nadučitelj v Ormožu; Vinko Jug, nadučitelj v Podovi; Marija Jurša, poštarica v Zrečah; Franc Kavčič, poštar v Studenicah; Franc Kocbek, nadučitelj v Gornjemgradu; Karel Kotnik, nadučitelj v Selnici; Karolina Kocmut, učiteljica pri Sv. Urbanu; Pavla Kristl, poštarica pri Sv. Barbari pri Mariboru; Anton Krolnik, poštar v Šmarju pri Jelšah; Martin Lah, nadučitelj v Laporju; Antonija Lebič, poštarica pri Sv. Trojici v Slov. gor.; Franc Londero, poštar v Laškem; Fr. Lorber, nadučitelj v Braslovčah; Avguštin Lukežič, šolski vodja v Cirkovcah; Franc Markovič, poštar pri Sv. Antonu v Slov. gor.; Josip Musi, župnik v Vitanju; Ivana Pejha, poštarica v Loku pri Žusmu; Franc Pirkmaier, nadučitelj v Framu; Andrej Podhostnik, župnik v Rečici; Franc Praprotnik, nadučitelj v Mozirju; Jurij Šelih, župnik pri Sv. Kungoti na Pohorju; Lovro Serajnik, nadučitelj na Prihovi; Franc Sinko, nadučitelj v Staremtrgu; Ign. Škamlec, župnik pri Sv. Andražu v Leskovcu; A. Stark, šolski vodja na Ponikvi; Roza Šnen, poštarica pri Sv. Duhu; Ivan Tomažič, nadučitelj na Tinju; M. Tomasi, poštarica v Ribnici; Mihael Vauhnik, nadučitelj Sv. Marko; Emil Volc, učitelj v Trbovljah in Josip Zemljčič, nadučitelj pri Marija-Brezjah pri Mariboru

Odlikovanje. Njegovo apostolsko Veličanstvo je podelilo z najvišjim odlokom z dne 16. aprila 1917 gospodični Emi Kočevar, učiteljici za ročno domačo obrt, vojni križec za civilne zasluge 3. reda. Gospodična Kočevar vodi tečaj za filetno vezenje v begunskem taborišču Vagna pri Lipnici že od 1. februarja 1915, opravlja svojo službeno dolžnost z vso vnemo in neumorno marljivostjo in si je pridobila s posebno ljubeznjivostjo ljubezen in spoštovanje svojih učenk, kakor tudi priznanje svojih predstojnikov. To zasluženo najvišje odlikovanje je vzbudilo kakor pri uradništvu tako pri učenkah in beguncih sploh izredno veliko veselje. Pri tej priliki in na tem mestu naj sprejme odlikovanka naše najprisrčnejše in najodkri-tosrčnejše čestitke.

Objektivno do skrajnosti. Piše se nam: Mariborsko okrajno glavarstvo je zaradi zaslug za vojno posojilo predlagalo v odlikovanje tudi poberškega nadučitelja Seidlerja. Njegova šola je nabrala za zadnje vojno posojilo 16.000 K. Druge šole, na katerih ni bil nihče predlagan za odlikovanje, pa so nabrale: Ruše 133.400 K., Sv. Marjeta na Pesnici 63 tisoč K., Planica 28.000, Šmartin pri Vurbergu 22.200 K., Slivnica 17.000 K. itd.

Denar mladoletnih za vojno posojilo. Mariborsko c. kr. okrajno sodišče razglašajo: Razglašeno je podpisovanje VI. vojnega posojila, ki je najbrž zadnje, ker se bliža vojna svojemu koncu ter bo dober v speh vojnega posojila veliko k temu pripomogel. Torej naj vsak, ki ima prihranke, podpiše vojno posojilo. Tudi varstveno sodišče smatra za svojo dolžnost skrbeti za to, da se v ta namen pritegne del varstvenega varovancev. Zato se bo za vse mladoletne in oskrbovance, katerih premoženje je naloženo in oskrbovano v založnem uradu, primerni del naložilo v 6. vojnem posojilu, ako se ne bodo uveljavili (po varuhih in starših) tehtni vzroki proti temu. Morebitne ugovore je prijaviti do dne 30. majnika 1917 in sicer ustmeno ali pismeno pri zgoraj označenem sodišču, soba št. 5.

Tegetthoffove ustanove za invalide izza bosanske okupacije. General Tegetthoff, poveljnik dela armade, ki je leta 1878 zasedla Bosno in Hercegovino, je svojčas položil večjo svoto, katere obresti se vsako leto razdelijo v obliki štipendij invalidom in revnejšim udeležencem te okupacije. Pravico do podpore imajo le tisti invalidi in udeleženci bosanskih bojev, ki so doma na Štajerskem. Nekolekovane prošnje se morajo vlagati do dne 5. junija pri okrajnih glavarstvih. Občina naj prošnjo potrdi. V prošnji se naj navede med drugim tudi število polka, pri katerem je prošnjik služil, katerih bojev se je udeležil itd.

General Putnik umrl. V Nizzi na Francoskem je dne 18. maja umrl bivši vrhovni poveljnik srbske armade vojvoda general Putnik. Star je bil 70 let.

Gospodarske novice.

Štajerski žitno-prometni zavod je dal poročilo o svojem delovanju samo nemškim listom na razpolago. Ali slovenskim kmetom, ki s svojimi pridelki tvorijo skoraj polovico njegovega delovanja, ni treba nič vedeti, kako ta zavod gospodari? Če v oddajanju vlada ravnopravnost, morala bi tudi v tem.

Zborovanje živinorejcev v Mariboru. Včeraj, dne 20. maja, se je pri „Gambrinu“ zbralo na povabilo okrajnega glavarstva okrog 200 živinorejcev iz celega mariborskega glavarstva. Navzoči so bili tudi meščani, mesarji, nakupovalci itd. Zborovanje je vodil zastopnik politične oblasti, dr. Krammer. Najprvo je zastopnik namestilje dr. Buchner pojasnil potrebo rekviriranja živine, nakar je ravnatelj graške vnovčevalnice Schneider na drobno razpravljal o težavah, ki nastajajo vsled rekviriranja. Za Schneiterjem je dobil besedo urednik Žebot, ki je med glasnim in splošnim odobravanjem v imenu slovenskih kmetov slovensko govoril o pritožbah naših živinorejcev. Ob koncu svojega govora je stavil sledečo resolucijo, ki so bile brez ugovora sprejete: 1. Rekviriranje živine za mesec junij se naj na kmetih popolnoma opusti, ker živina živi samo od zelene krme in mnogo izgubi na teži. Za ta čas se naj rekvirira živina pri mestjanih in graščakah, ki še imajo suho krmo. 2. Odslej naj ne določuje več samo nakupovalec, katera živina se naj odda, ampak v vsaki občini poseben širši odbor, ki bo nadzoroval, ali se živina pri posestnikih, kakor pri graščakah nepristransko odvzema. 3. Mesta Maribor, Ptuj, Celje in Gradec se naj tudi pritegnejo k rekviriranju živine. 4. Predpravice graščinske plemene živine (tako zване „Herdvieh“) se naj prekličejo. 5. Denar za oddano živino se naj hitreje izplačuje. 6. Pri cenitvi živine na prevzemnih krajih se naj v cenilno komisijo določijo tudi zastopniki živinorejcev in ne samo mesarjev. V razpravo so se posegli: dr. Tausch, Girstmayr, dr. Orosel, graščakinja pl. Pacher in ravnatelj Schneider. Ob koncu se je še izvolila deputacija živinorejcev, ki bo šla k cesarskemu namestniku ter pri njem posredovala, da se naj rekviriranje mlade živine za prihodnje tri mesece opusti in katera mu bo predložila sklenjene resolucije. Radi slovenskega govora so se nekateri meščani sicer razburjali, tako tudi oskrbnik milijonarja Scherbauma, a splošno je zanimivo zborovanje poteklo še dokaj mirno. Kmetje so izrazili veterinar-nemu nadzorniku gosp. Pišerju zahvalo, da se poteguje za pravice kmetov živinorejcev. Natančneje poročilo v „Slov. Gospodarju.“

Novo določbe za oddajo masti. Mariborsko okrajno glavarstvo je dne 11. maja izdalo odlok, po katerem se mora surova svinjska mast, ki se oddaja po občinah, plačevati po sledečih cenah: za surovo mast in špeh I. vrste (debeli špeh) 1 kg 7 K 40 v, II. vrste (srednjedeblj špeh) 7 K 18 v, III. vrste (slab, tanki špeh) 6 K 42 v; za spuščeno mast 8 K 30 v. Okrajno glavarstvo je naročilo županom, da se naj špeh in mast sproti pri občini izplačuje stranki, ki ga prinese. Oddati pa se mora špeh pri trgovcih, ki so za to določeni. Denar za izplačevanje masti se naj vzame iz občinske blagajne ali pa ga da trgovec, ki prevzema mast. Obračun pa mora sestaviti župan in ga vposlati štajerski nakupovalnici v Gradcu.

Najvišje cene za prejo, ki je v celoti ali deloma iz konopnine ter za vrvice, uvaja ministrski ukaz z dne 10. maja 1917, ki je stopil v veljavo dne 12. t. m. Ukazu niso podvržene kupčije, sklenjene pred uveljavljenjem tega ukaza. Trgovinski minister na u-

temeljeno prošnjo lahko dovoli, da smejo trgovci prodajati nad najvišjo ceno one svoje zaloge tega blaga, ki so bile v njih posesti že ob času uveljavljenja tega ukaza.

Razne novice.

Koliko zaslužijo advokati, ki zagovarjajo „vojne dobavitelje.“ Dunajska „Zeit“ poroča, da so zagovorniki v procesu Kranz dobili honorarje od 50.000 do 100.000 K. Teh honorarjev so bili deležni liberalni in socialdemokratski (večinoma židovski) advokati, kakor: dr. Edmund Benedikt, dr. Pressburger, dr. Rappaport, dr. Kamilar, dr. Viktor Rosenfeld in dr. Gustav Harpner. — Na Dunaju je 1500 advokatov, ki večinoma vsi briljantno služijo, saj je Dunaj središče obravnave zoper dražilce in „vojne liferante.“

Rastlinska ura. Nasadi se lahko na vrtu v gredi in opazuje, kako točno gre. Ne potrebuje urarja, ne olja. Beli limbar ali lokvanj se odpira vedno ob 6. uri zjutraj in zapira ob 4. uri popoldne. „Mišja ušesca“ se odpirajo ob 6. uri zjutraj in zapirajo ob 1. uri popoldne. Regrat se odpira ob 5. uri zjutraj in zapira kasno zvečer. „Kozja brada“ se odpira ob 3. uri zjutraj in zapira kasno zvečer. „Bodeča Neža“ se odpira ob 6. uri zjutraj in zapira ob 6. uri zvečer. Navadna vrtna ločika se odpira ob 6. uri zjutraj in zapre ob 8. uri zvečer. Cikorija se odpira ob 7. uri zjutraj in zapira ob 7. uri zvečer. Travniški ardeselj se odpira ob 5. uri zjutraj in zapre ob 5. uri zvečer. Tako ima vsaka cvetlica in vsaka zvezda svoj čas, v katerem se odpira ali prikaže in naši prednamci niso bili obloženi z urami kakor mi, pa so pogledali na cvetko, na solnce, na zvezdo in so vedeli, koliko da je ura; mi pa imamo uro na roki, v žepu, na vsakem stolpu, na vsaki steni, a kljub temu dostikrat ne vemo, koliko je urad.

Ledenik Siahen v Himalaji je eden največjih na svetu. Širina mu je 4–9 km, dolžina pa 75 km, trikrat večja kot pri najdaljšem alpskem ledeniku.

Trije orožniki. Bogat Francoz, ki je z rodnim plemstvom združeval tudi visoko oliko ter je kakor prefekt imel med uradništvom odlično stopnjo, je sklenil, dasi ljubljeno od vseh, zapustiti svetni sijaj, in živeti kot redovnik v trapistovskem samostanu. Vsakdo, ki je slišal o njegovem sklepu, se je čudil, in njegovi domači so vse storili, da bi ga odyrnili od te namere. Kmalu nato je prejšnji elegantni gospod nosil raševnato redovno obleko. Ko se je podal v samostan, so ga spremljali nekateri njegovi znanci do samostanskega poslopja ter silili vanj, naj se vrne. Toda odgovarjal je dosledno: „Ne morem.“ — „Zakaj ne?“ — „Ali niste videli ob samostanskem vходу tri orožnike, ki mi branijo povratek?“ — „Trije orožniki?“ se začudijo njegovi prijatelji. „Nihče jih ni videl.“ — Teda pa pravi plemič: „Na loku pred vhomom v samostan je z vidnimi črkami zapisano: Smrt, sodba, večnost! To so tisti trije orožniki, ki jim ne morem več uiti; zato pa ostanem tukaj prostovoljno.“

Dopisi.

Maribor. Za mesec junij se bodo izdajale mlenne kartice po sledečem redu: Dne 25. maja z začelnimi črkami A do J, dne 26. maja do P in dne 29. maja od R do Z, vsakokrat predpoldne od 9. do 11. ure na Rotovškem trgu št. 6.

Celje. Pretekli petek predpoldne sta se splašila v Rotovski ulici konja Matije Zupanc, posestnika iz Svetine. Zupanc je prišel pod kolesa voza in je bil težko poškodovan. Spravili so ga v tukajšnje bolnišnico.

Celje. Umrila je Alojzija Četina, organistova vdova, v 47. letu svoje starosti. N. p. v m.!

Dobrna. Deželni odbor naznanja, da se letos v naše toplice ne bo sprejelo nobenega civilnega bolnika.

POSOJILNICA V MARIBORU

(NARODNI DOM)

401 sprejema prijave za VI. vojno posojilo vsak delavnik med uradnimi urami.

Oficijelno subskripcijsko mesto

Liubljska kreditna banka podružnica Celje

sprejema po originalnih pogojih prijave na

šesto avstrijsko vojno posojilo

I. Davka prosto 40letno 5½% amortizacijsko državno posojilo po K 9250 prištevisi 5½% obresti od 1. maja 1917 naprej ter daje ½% bonifikacije. Ker teko obresti tega posojila že od 1. aprila 1917 znaša nabavna cena le K 9154. II. Davka proste 5½% 10 letne državne zakladnice po K 94 — pristevši 5½% obresti od 1. maja dalje in daje ½% bonifikacije